IGS JeugdFV
Jeugdhulp voor elkaar

Welkom!

Hier lees je alles over het onderzoek naar Sterke Lokale Teams in Regio Foodvalley. Dit onderzoek draait om één ding: samen ontdekken hoe we inwoners nog beter kunnen ondersteunen bij (on)veiligheid, kwetsbaarheid en ontwikkeling.
En ja — dat doen we niet over mensen, maar mét mensen.

Over het onderzoek

Mensen die hulp, ondersteuning en bescherming bieden aan inwoners die te maken hebben met onveiligheid in afhankelijkheidsrelaties of kinderen die zich niet ten volle kunnen ontwikkelen, doen belangrijk werk.

Dit onderzoek is geen audit in de klassieke zin van het woord. Het doel is te luisteren, begrijpen wat er écht leeft en alle perspectieven op dit vraagstuk te horen. We doen geen onderzoek óver lokale teams en hun stakeholders, maar mét. Het doel is om beweging te creëren, samen.

Om van elkaar te leren en te ontdekken: Waar staan de lokale teams nu op het gebied van veiligheid, wat gaat al goed en moeten we behouden, wat is ervoor nodig voor de toekomst?

De onderzoeksvraag

Waar staan de lokale teams nu op het gebied van veiligheid, wat gaat al goed en moeten we behouden, wat is ervoor nodig om de verdere beweging richting de ambitie te maken en de juiste prioriteiten te stellen in veelheid aan ontwikkelingen?

Onderzoek Sterke Lokale Teams

Samen bouwen aan veiligheid, vertrouwen en toekomstkracht

Deelnemende gemeenten

Nijkerk • Barneveld • Ede • Rhenen • Scherpenzeel • Renswoude • Veenendaal

Het initiatief komt vanuit de Proeftuin Foodvalley, met een klankbordgroep van: *Daphne Bottenberg • Marieke van Velthuizen • Maik Witter • Annelies Kooiman*.

De bestuurlijk opdrachtgevers: de wethouder van Veenendaal (Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming) en de wethouder van Ede (regiovisie huiselijk geweld).

Uitvoering door ACS Insight, Manja, Maik en Fanny.

Aanleiding

Het sociaal domein is volop in beweging. Gemeentes worden geconfronteerd met ingrijpende transities en opgaven, zoals de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

Deze ontwikkelingen vragen om lokale teams die niet alleen stevig zijn gepositioneerd, maar ook beschikken over de juiste competenties en werkwijzen. Het Richtinggevend kader Toegang, lokale teams en integrale dienstverlening biedt hiervoor een belangrijke leidraad.

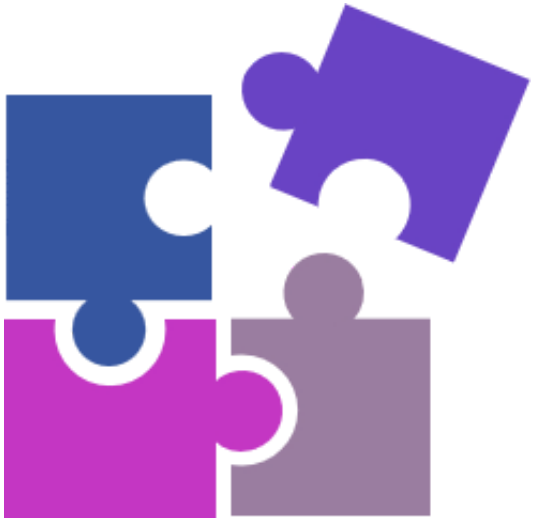

In de regio Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel, Rhenen, Renswoude en Veenendaal wordt met aandacht gekeken naar (on)veiligheid in brede zin — van 0 tot 100 jaar. De urgentie om te veranderen is groot, maar er bestaan uiteenlopende visies over de rol van lokale teams en over wat ‘goed’ precies betekent.

Het onderzoek biedt een kans om gezamenlijk een gedragen beeld te vormen: waar staan de lokale teams nu op het gebied van veiligheid, wat gaat al goed en moeten we behouden, wat is ervoor nodig om de verdere beweging richting de ambitie te maken en de juiste prioriteiten te stellen in de veelheid aan ontwikkelingen?

Het onderzoek is bedoeld als een toekomstgerichte interventie. Juist in een tijd waarin het spanningsveld tussen ontwikkelen en bezuinigen voelbaar is — het zogenaamde ‘ravijnjaar’ — is het van belang om scherp te prioriteren en te investeren in een structurele cyclus van leren en verbeteren.

De ambitie is dat in 2030 de lokale teams voldoen aan de in het Richtinggevend kader vermelde basiskenmerken van een sterk lokaal team. In dit onderzoek ligt de focus op kenmerk 12 uit het Richtinggevend kader: ‘oog voor (on)veiligheid', uitgewerkt in sensitizing concepts.

IGS JeugdFV
Jeugdhulp voor elkaar

Fase 1 — Verkenning

Introductie

Het doel van deze verkennende fase is om inzicht te krijgen in de problematiek, geldende kaders en relevante belanghebbenden zoals professionals in Lokale Teams, management, beleidsadviseurs, kwaliteitsmedewerkers, gedragswetenschappers, externe samenwerkingspartners zoals ggz, verslavingszorg of cliënten/ burgers en interne samenwerkingspartners zoals schuldhulpverlening, participatie, Wmo en veiligheid.

Daarnaast is het van groot belang om vertrouwen en enthousiasme te kweken voor het onderzoek. Zonder draagvlak strandt een interactief project. In deze fase zorgen we ervoor dat belanghebbenden invloed hebben op de opzet van het onderzoek. Samen met hen formuleren we de centrale onderzoeksvraag of -vragen.

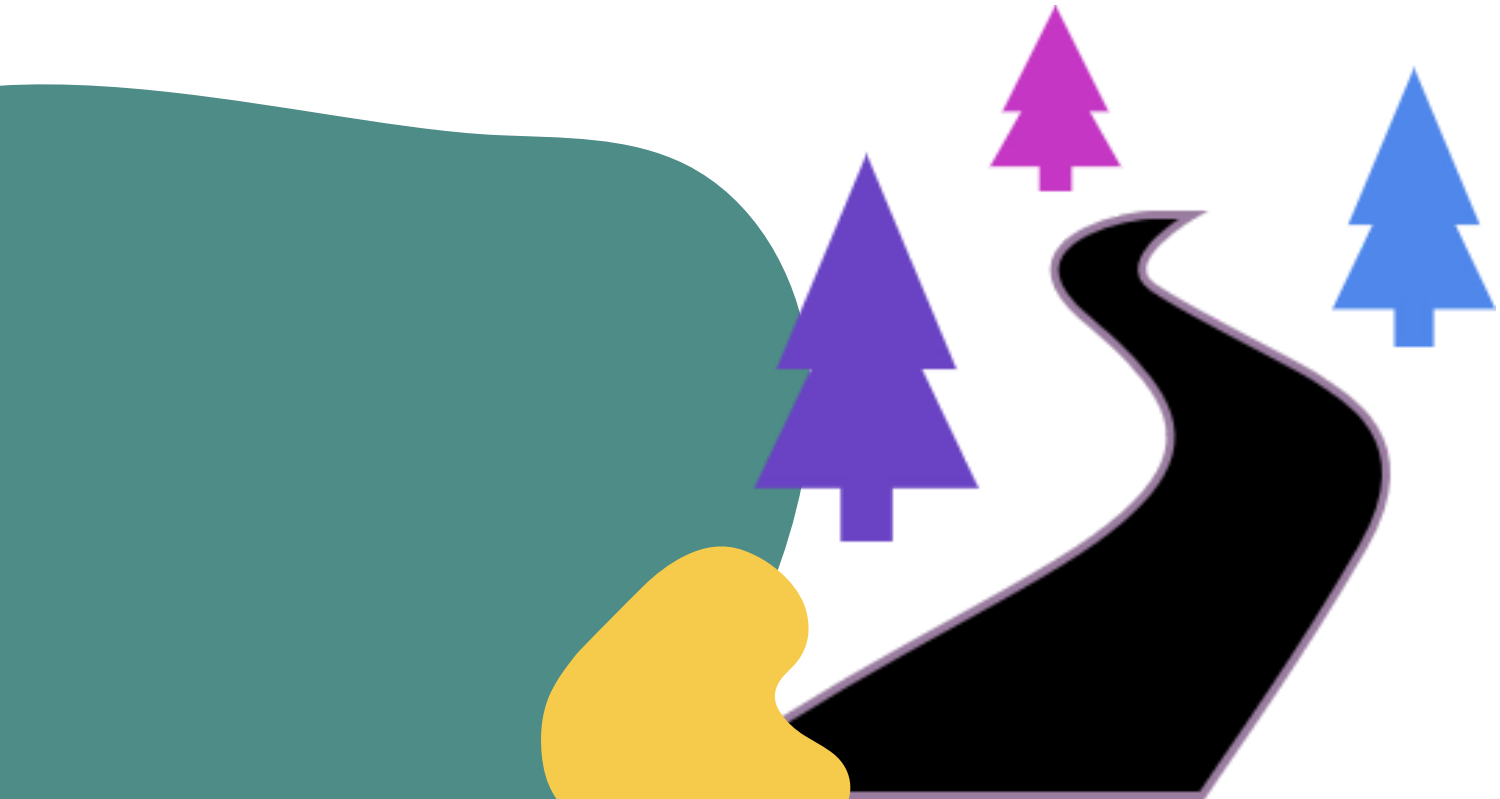

Wat we doen in deze fase

- Samenstellen van het onderzoeksteam (inclusief participerende onderzoekers uit gemeenten) en de klankbordgroep.
- Documentonderzoek: eerdere scans, kaders en context.
- Participatieve observatie: we lopen een dag mee in lokale teams of bezoeken events rondom het thema.
- Online dialoogtool om een breed beeld te krijgen (via Synthetron).
- Oriënterende gesprekken met contactpersonen uit de deelnemende gemeenten.
- Selectie van twee casestudies (gemeenten) voor verdieping. (Gemeente Nijkerk en Gemeente Barneveld)

Doel

Een stevige basis leggen voor fase 2 en 3 én zorgen dat iedereen zich gehoord voelt.

IGS JeugdFV
Jeugdhulp voor elkaar

Fase 2 — Individuele interviews

In Nijkerk en Barneveld

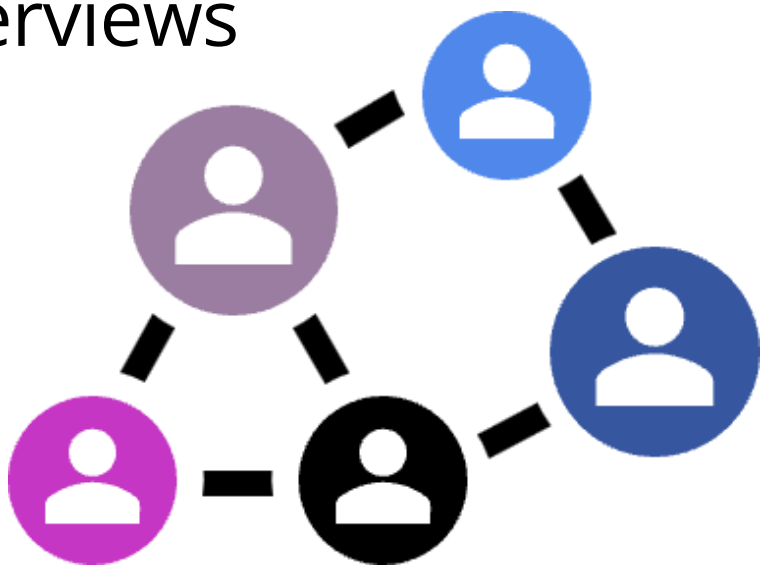

Introductie

Het doel van de individuele interviews is om de verhalen te verzamelen, ontdekken en te analyseren en zorgen en aandachtpunten van deelnemers in kaart te brengen. Wat vinden medewerkers van lokale teams van de ontwikkelingen die op hun pad komen? Waar lopen ze te tegenaan en wat helpt of hindert hen om die beweging te maken? Deze verhalen zijn weergaven van de leefwereld van mensen in en rondom de 2 geselecteerde teams/ gemeenten. In Njikerk en Barneveld verzamelen we verhalen, zorgen, inzichten en ervaringen van iedereen die werkt rond veiligheid en ondersteuning: van medewerkers van lokale teams tot externe partners zoals de jeugdbescherming, veilig thuis, de raad van de kinderbescherming, onderwijs, politie, verslavingszorg of ggz.

Wat we doen in deze fase

We voeren:

- 16–20 verdiepende interviews met medewerkers binnen gemeenten, die te maken hebben met veiligheid casuïstiek of beleid, van jeugd- of gezinswerkers, beleidsmedewerker tot leidinggevende en wethouder.
- 10 extra gesprekken met externe partners, zoals jeugdzorg, raad van de kinderbescherming, veilig thuis, gecertificeerde instellingen, zorginstellingen, ggz, verslavingszorg of cliënten/ burgers en interne samenwerkingspartners zoals schuldhulpverlening, participatie, Wmo en veiligheid.
- Analyse van patronen, thema's en terugkerende perspectieven

Doel

Deze fase draagt bij aan:

- Het verdiepen van het inzicht in wat er speelt binnen en tussen gemeentes
- We spreken met veel betrokkenen en geven woorden aan het gezamenlijke verhaal, waardoor het makkelijker over het voetlicht komt
- We brengen verschillende zichtpunten van mensen die werken rondom inwoners die te maken hebben met een onveilige thuissituatie bij elkaar. In het verschil van beleving en inzichten, schuilt veel mogelijkheden voor innovatie en begrip.
- Het verzamelen van input voor de groepsgesprekken in fase 3;
- Het versterken van het gevoel van erkenning en betrokkenheid bij deelnemers.

IGS JeugdFV
Jeugdhulp voor elkaar

Fase 3 — Groepsinterviews

In Ede, Scherpenzeel, Rhenen, Renswoude en Veenendaal

Introductie

In deze fase valideren, verrijken en verdiepen we de informatie, die is opgehaald in fase 1 en 2, waarbij in deze fase alle gemeentes worden betrokken. Worden de verhalen, perspectieven en patronen uit de geselecteerde cases herkend? Of juist niet? We kunnen hierin ook opvallende punten voorleggen uit fase 1 en 2.

In deze fase spreken we de vijf andere gemeenten via homogene focusgroepen: professionals met vergelijkbare rollen komen samen om te reflecteren op de inzichten uit fase 1 en 2.

Wat doen we in deze fase

- 8 groepsinterviews met medewerkers uit lokale teams (jeugd, beleid / kwaliteit, volwassenen, wethouders / raadsleden, leidinggevenden)

- Groepsinterviews met externe stakeholders in het Utrechtse en het Gelderse deel, zoals jeugdzorg, raad van de kinderbescherming, veilig thuis, gecertificeerde instellingen, ggz, verslavingszorg of cliënten/ burgers en interne samenwerkingspartners zoals schuldhulpverlening, participatie, Wmo en veiligheid.

Doel

Door deelnemers met vergelijkbare posities bij elkaar te brengen, creëren we een veilige setting waarin openheid en reflectie mogelijk zijn. De uiteindelijke keuze voor de hoeveelheid en deelnemers van focusgroepen wordt samengesteld op basis van eerdere uitkomsten in fase 1 en 2, in samenspraak met het gehele onderzoeksteam.

Waarom focusgroepen werken

- Je ontmoet collega's die jouw uitdagingen snappen.
- In interactie ontstaan nieuwe ideeën.
- We valideren patronen en ontdekken verschillen tussen gemeenten.
- Verschillende perspectieven zorgen voor innovatie en begrip.

Deze fase draagt bij aan:

- Het versterken van wederzijds begrip binnen en tussen gemeentes;
- Het verrijken van de analyse met nieuwe inzichten;
- Het voorbereiden van de veranderconferentie in fase 4.

De opbrengst van deze fase vormt de input voor de regionale leerconferentie.

IGS JeugdFV
Jeugdhulp voor elkaar

Fase 4 — Leerconferentie

De fase waarin alles samenkomt, Nijkerk, Barneveld. Ede, Scherpenzeel, Rhenen, Renswoude en Veenendaal én externe partners.

Introductie

Op 16 april 2026 in Nijkerk organiseren we een regionale conferentie, met vertegenwoordigers uit alle zeven deelnemende gemeentes.
Het doel is om een beweging realiseren, door zicht te krijgen op waar de lokale teams nu staan op het gebied van veiligheid, wat ervoor nodig is om de beweging te realiseren en de juiste prioriteiten te stellen in de veelheid aan ontwikkelingen. Ook streven we ernaar om gezamenlijk te reflecteren op de uitkomsten van het onderzoek, van elkaar te leren en concrete verbetervoorstellen te formuleren, zowel overkoepelend als per gemeente.

Wat doen we in deze fase

De leerconferentie is een fysieke bijeenkomst al dan niet aangevuld met een online dialoogtool.

De deelnemers aan de conferentie zijn mensen die eerder betrokken waren bij het onderzoek en op uitnodiging. We streven naar een open en veilige setting waarin ruimte is voor reflectie, erkenning en gezamenlijke duiding. De deelnemers wisselen verhalen uit en zo ontstaat (hopelijk) wederzijds begrip en nieuw inzicht. Het doel is verrijking, valideren en handelingsperspectief voor toekomst, nieuwe ideeën, rijk inzicht.

Doel

Deze fase draagt bij aan:

- Het formuleren van concrete verbetervoorstellen op basis van gedeelde inzichten, met prioritering;
- Het valideren en verder aanscherpen van de verandervoorstellen, met een dialoogtool.
- Het versterken van regionale samenwerking en kennisdeling.

Op basis van de veranderconferentie maken wij het eindrapport, zoals toegelicht is in fase 3.

IGS JeugdFV
Jeugdhulp voor elkaar

Over het team

ACS Insight

ACS Insight is een coöperatie van ervaren onderzoekers en adviseurs die zich inzetten voor vraagstukken die er maatschappelijk toe doen. Op basis van onze ervaring zien wij onderzoek doen als een vorm van interventie: onderzoek is niet alleen een middel om inzicht te verkrijgen, maar ook een manier om beweging te creëren, samenwerking te versterken en verandering te ondersteunen. Onze aanpak is waarderend, explorerend en participatief — gericht op samen leren en begrijpen. Direct vanaf de start trekken we samen op. In onze ervaring levert participatief onderzoek rijkere, betere uitkomsten en tevredener medewerkers op, worden de resultaten beter gedragen en geborgd. Dit vergroot eigenaarschap en de duurzaamheid van de uitkomsten. Hiermee wordt een goede basis gecreëerd voor verdere ontwikkeling richting de ambitie en creëer je samen beweging.

Het team

Manja Knevelbaard MSc. Is projectleider en voorzitter van ACS Insight. Ze houdt zich bezig met complexe vraagstukken (voor kwalitatieve onderzoeken) en responsieve evaluaties in een breed scala aan organisaties.

Maik Witter is teamleider regionaal veiligheidsteam (RVT) Foodvalley, SAVE Jeugdbescherming met een achtergrond als sociotherapeut, pedagogisch medewerker en MDFT therapeut.

Fanny Kunneman RO MSc heeft ruime ervaring in gemeentelijk sociaal domein, teamcultuur, werken vanuit de bedoeling, ongeschreven regels. sociale veiligheid en waarderend auditen.

Christel Verberg PhD is gespecialiseerd in participatieve processen, onderwijs- en zorgdomein, waarderend onderzoek.

Contactpersonen per gemeente

Per gemeente is er een contactpersoon die mede invulling geeft aan het onderzoek.

IGS JeugdFV
Jeugdhulp voor elkaar

ACS Insight